

KESKKONNAMINISTEERIUM

Miks arvestada ruumi planeerimisel elurikkusega?

Maris Pärn

Keskkonnaministeerium/ peaspetsialist

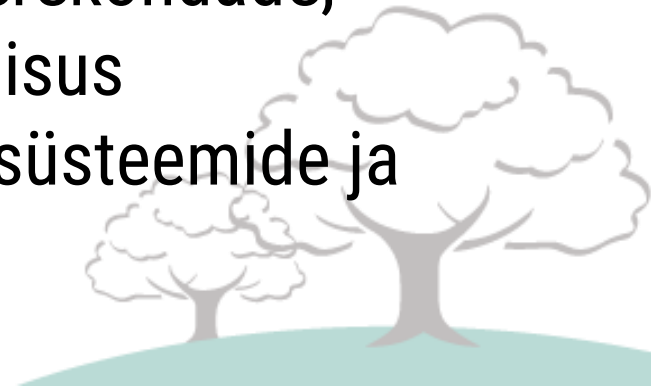
30.05.2023

Mis on elurikkus?

„Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2018“ (Eesti Keele Sihtasutus, Tallinn, 2018).

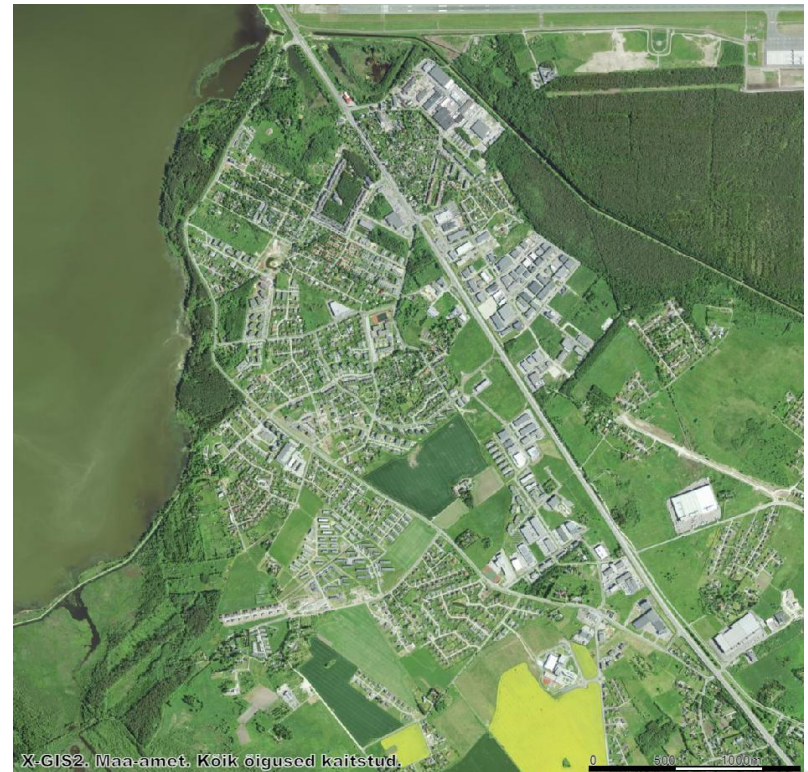
elu+r`ikkus *eluslooduse mitmekesisus*

- 1) Geneetiline mitmekesisus – geneetilise info mitmekesisus nii sama liigi isendite vahel kui ka eri liikide vahel
- 2) Liigiline mitmekesisus – liikide, perekondade, sugukondade jm taksonite mitmekesisus
- 3) Maastikuline mitmekesisus – ökosüsteemide ja elupaikade mitmekesisus

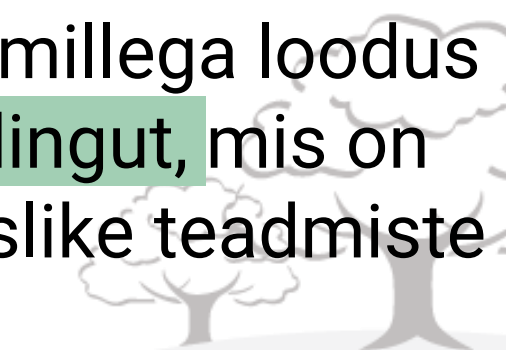

Ruumi planeerimise seos elurikkusega

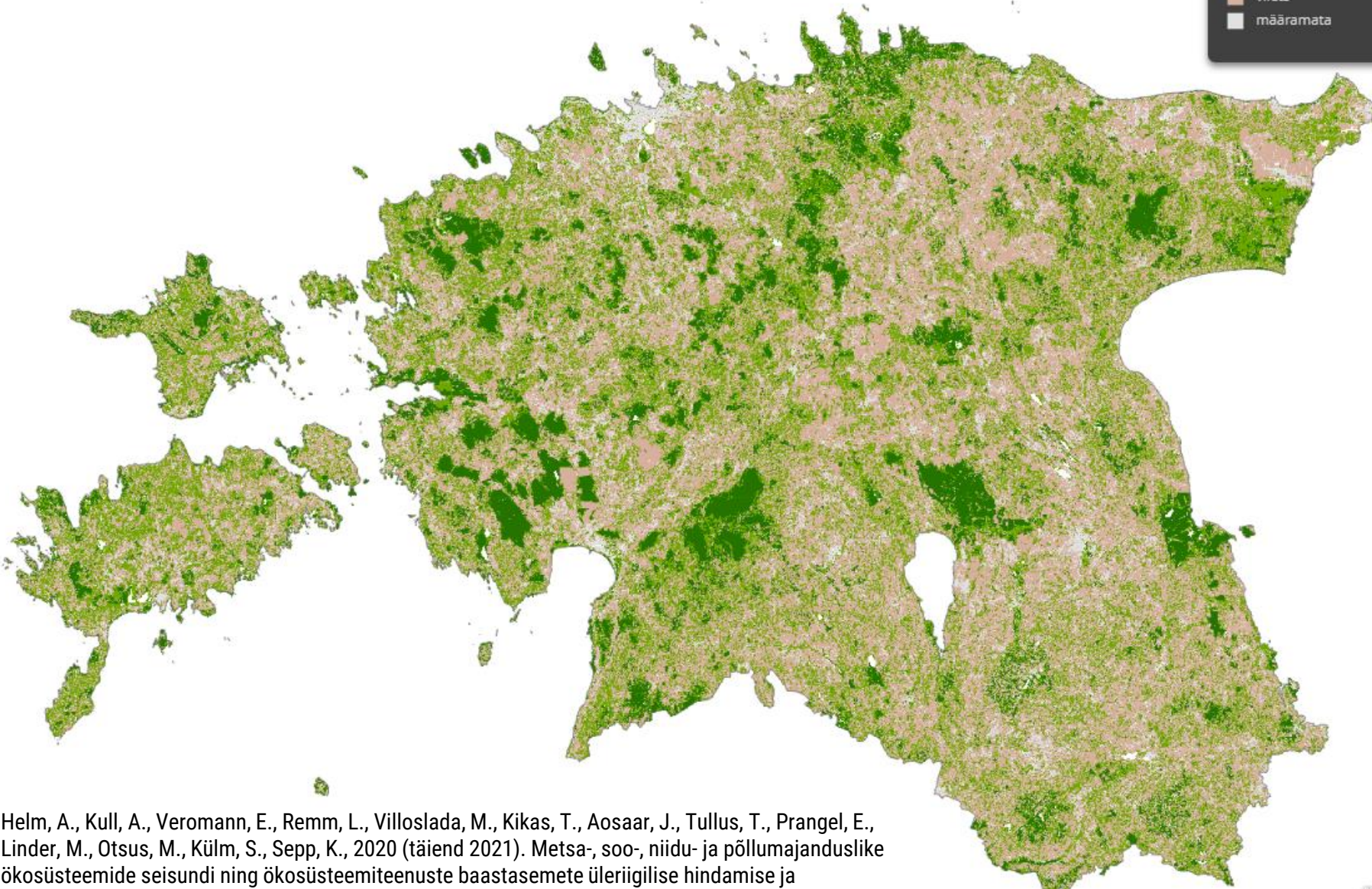
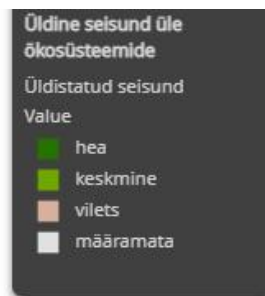
Põhiline tegur, mis mõjutab elurikkust on maakasutuse muutus

Millised on elurikkuse hüved?

- 1) **Tugiteenused** – teenused nagu aineringe, mullateke, fotosüntees, elupaigad.
 - 2) **Reguleerivad teenused** – teenused, mis mõjutavad kliimat, vee-, õhu- ja mullakvaliteeti, veevarusid, üleujutusi, samuti tolmeldamine.
 - 3) **Varustusteenused** – teenused, mida inimene saab ökosüsteemilt, näiteks toidu, vee, puidu jm materjalidena.
 - 4) **Kultuuriteenused** – teenused, millega loodus pakub esteetilist ja vaimset naudingut, mis on lõõgastumise koht ja uute teaduslike teadmiste allikas.
-

Üldistatud seisundiklassid üle ökosüsteemide

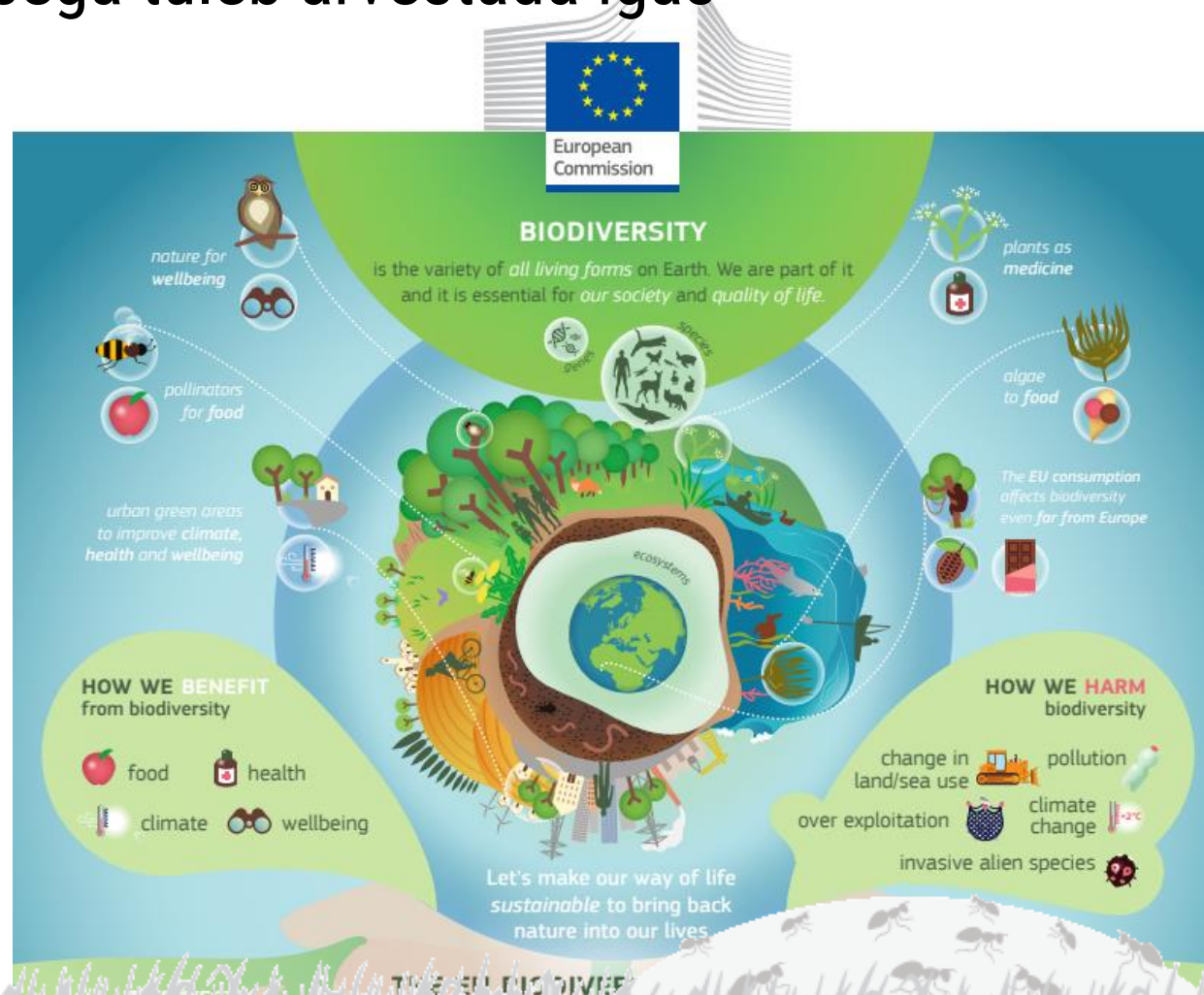

Helm, A., Kull, A., Veromann, E., Remm, L., Villoslada, M., Kikas, T., Aosaar, J., Tullus, T., Prangel, E., Linder, M., Otsus, M., Külm, S., Sepp, K., 2020 (täiend 2021). Metsa-, soo-, niidu- ja põllumajanduslike ökosüsteemide seisundi ning ökosüsteemiteenuste baastasemete üleriigilise hindamise ja kaardistamise lõpparuanne. ELME projekt. Tellija: Keskkonnaagentuur (riigihange nr 198846).

Kes kaitseb elurikkust?

Elurikkuse säilimisega tuleb arvestada igas eluvaldkonnas

- üksikisik
- kogukond
- omavalitsus
- riik
- Euroopa Liit
- ...

EL elurikkuse strateegia aastani 2030

Eesmärgid ja tegevuskava aastani 2030

- Looduse kaitse ja taastamine
 - 2.1 Looduse kaitse eesmärk
 - kaitsta vähemalt 30% EL maismaast ja merealast, tagada range kaitse vähemalt 10% EL kaitsealadest
 - 2.2 Looduse taastamine
 - taastada 2030. aastaks olulised kahjustatud ja süsinikurikaste ökosüsteemidega alad
 - Linnaruumi rohestamise kavad 20 000 elanikuga linnadele
- Ümberkujundavate muutuste võimaldamine

Elurikkus ja kliima

- Ühte väljakutset ei saa lahendada teise arvelt
- Võtmetähtsusega linnad
 - Väärtuste kujundamine
 - Hea elukeskkond ja sellest tulenevad hüved
 - Kuumalained
 - Vaimne ja füüsiline tervis
 - Side loodusega
 - Kumuleeruvad mõjud
 - Tähtis nii inimesele kui loodusele endale

Euroopa Komisjoni ettepanek looduse taastamiseks

- 2030. aastaks peatub roheline linnaalade kadumine, 2050. aastaks nende osakaal suureneb 5% võrra. Iga Euroopa linn ja äärelinn on puudega kaetud vähemalt 10% ulatuses ning hoonetesse ja taristusse integreeritakse rohealad.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Maris Pärn

Maris.Parn@envir.ee